

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin ósmoklasisty TEST DIAGNOSTYCZNY
<i>Przedmiot:</i>	Język angielski
<i>Formy arkusza:</i>	OJAP-100, OJAP-200, OJAP-400, OJAP-500, OJAP-660, OJAP-K00
<i>Termin egzaminu:</i>	4 grudnia 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	10 grudnia 2024 r.

ZASADY OCENIANIA

Zadania zamknięte

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadania otwarte krótkiej odpowiedzi

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

1. W zadaniu otwartym sprawdzającym znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie stosuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych oraz znajomość funkcji językowych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
 - popełnia błędy, które zmieniają znaczenie wyrazu, np. *strange* zamiast *strong* w zadaniu 4.2.
 - popełnia błędy, które powodują, że jest ona niejasna, na przykład:
 - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *treep* zamiast *trip* w zadaniu 4.3.
 - powodują, że odpowiedź jest dwuznaczna lub wieloznaczna
 - używa zapisu fonetycznego w języku polskim, np. *kud ju* zamiast *could you* w zadaniu 6.2.
 - udziela odpowiedzi, która:
 - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *lekcję* zamiast *pierwszą lekcję* w zadaniu 10.3.
 - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę, np. *dzieci [do] dorosłych* zamiast *czterech [do] siedmiu* w zadaniu 10.1.
 - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna, np. *Poland and Germany* zamiast *Poland* w zadaniu 4.1.
 - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem, np. *drugim piętrze przy szatni* zamiast *drugim piętrze* w zadaniu 10.2.
 - udziela odpowiedzi w języku innym niż wymagany w danym zadaniu, np. *first lesson* zamiast *pierwszą lekcję* w zadaniu 10.3.
3. W odpowiedziach do zadań otwartych sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych kluczowe jest przekazanie komunikatu. Błędy językowe oraz ortograficzne są dopuszczalne, o ile odpowiedź ucznia w sposób jednoznaczny wskazuje, że zrozumiał on tekst.

4. W przypadku zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych równie istotna jak komunikatywność odpowiedzi jest jej poprawność. Odpowiedzi zawierające poważne błędy językowe i/lub ortograficzne nie są akceptowane.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla zadań w konkretnym arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Podstawa programowa ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.5) Uczeń znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
1.2.			B
1.3.		II.4) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	C
1.4.		II.2) Uczeń określa główną myśl wypowiedzi [...].	A
1.5.		II.3) Uczeń określa intencje nadawcy lub autora wypowiedzi.	C
2.1.		II.5) Uczeń znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D
2.2.			A
2.3.			E
2.4.			C

Zadanie	Podstawa programowa		
	Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Uczeń rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.5) Uczeń znajduje w wypowiedzi określone informacje.	
4.2.			I. Znajomość środków językowych.
4.3.			<i>Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 996).

Uszczegółowienia do zadania 4.

Zasady oceniania

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana
4.1.	Poland
4.2.	I am strong
4.3.	a trip to Oxford

Zad.	Przykłady odpowiedzi akceptowanych	Uzasadnienie
4.1	poland / the Poland	Dopuszczalny błąd.
	from Poland	Dopuszcza się przepisanie wyrazu poprzedzającego lukę.
4.2.	I'm strong	Akceptuje się zapis skrócony <i>I'm</i> .
	i'm strong	Akceptuje się zapis zaimka małą literą.
	Im strong / I'am strong / im strong	Dopuszczalny błąd.
	I'm a strong	Dopuszczalny błąd językowy.
	I am strong because	Dopuszcza się przepisanie wyrazu <i>because</i> z otoczenia luki.
4.3.	a trip/a journey/an excursion/travel to Oxford	Dopuszcza się uzupełnienie luki synonimem wyrazu <i>trip</i> .
	(very) attractive	Odpowiedź zgodna z tekstem.
	(the) trip to Oxford	Dopuszcza się błąd w użyciu przedimka.
	going to Oxford / going on a trip to Oxford	Dopuszczalna parafraza poprawnej odpowiedzi.
	a trip to the Oxford/Oksford/Oxford/Oxford	Dopuszczalny błąd.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych	Uzasadnienie
4.1.	Polant / Poulend / Polend	Nie dopuszcza się innych błędów ortograficznych niż zapis wyrazu małą literą.
	Polish	Odpowiedź nie pasuje do otoczenia luki.
	Germany / different countries	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	(a different) country	Odpowiedź nieprecyzyjna.
	Poland and Germany	Odpowiedź poprawna uzupełniona elementem niezgodnym z tekstem.
	Germany in Poland	Odpowiedź nielogiczna.
4.2.	im stron / I'm stronk / I'm strang	Odpowiedź niejasna.
	I'm strange	Błąd zmieniający znaczenie wyrazu.
	I'm is strong	Błąd językowy zakłócający zrozumienie.
	strong / the best / a drawing	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
4.3.	holidays in Oxford / travel from Oxford / an e-book reader / e-book / a website	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	a trip / visit / going on a trip / a free trip	Odpowiedź nieprecyzyjna.
	invitation/invite to Oxford	Odpowiedź niejasna.

Uwagi dotyczące oceniania prac uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac uczniów, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

**Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 4. w pracach uczniów
ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią**

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
4.1.	Polant
4.2.	i am strogn
4.3.	a trip to Oxvord

Znajomość funkcji językowych

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].</i>	VI.4) Uczeń wyraża swoje opinie [...].	C
3.2.		VI.3) Uczeń [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	E
3.3.		VI.8) Uczeń proponuje, przyjmuje [...] propozycje [...].	B
3.4.		VI.14) Uczeń stosuje zwroty [...] grzecznościowe.	A
5.1.		VI.8) Uczeń [...] odrzuca propozycje [...].	C
5.2.		VI.14) Uczeń stosuje zwroty i formy grzecznościowe.	B
5.3.		VI.3) Uczeń [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	A
5.4.		VI.8) Uczeń [...] odrzuca propozycje [...].	B

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
6.1.	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Uczeń uczestniczy w rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej [...].</i>	VI.8) Uczeń proponuje [...].
6.2.	I. Znajomość środków językowych. <i>Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	VI.3) Uczeń uzyskuje [...] informacje i wyjaśnienia.

Uszczegółowienia do zadania 6.

Zasady oceniania

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana
6.1.	would you like
6.2.	could you tell / can you tell / would you tell

Zad.	Przykłady odpowiedzi akceptowanych	Uzasadnienie
6.1.	Would you like	Akceptuje się zapis <i>Would</i> wielką literą.
	wouldn't you like	Odpowiedź poprawna.
6.2.	will/might/won't/wouldn't/couldn't/can't you tell	Odpowiedź poprawna.
	Can you tell / Would you tell	Akceptuje się zapis <i>Can/Would</i> wielką literą.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych	Uzasadnienie
6.1.	do you want	Brak wymaganego wyrazu <i>like</i> .
	do you like / did you like	Odpowiedź nie pasuje do przedstawionej sytuacji.
	would she like / what you like	Odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentami tekstu otaczającymi lukę.
	woud/woudl you like	Wymagana jest pełna poprawność zapisu wyrazu o wysokiej frekwencji w języku angielskim.
	would you like to get	Przekroczony limit wyrazów.
6.2.	you can tell / please tell / tell	Brak szyku zdania pytającego.
	may/should you tell	Odpowiedź nielogiczna.
	could you please tell	Przekroczony limit wyrazów.

Uwagi dotyczące oceniania prac uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym znajomość funkcji językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac uczniów, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 6. w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
6.1.	woud you like
6.2.	coudl you tell

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	C
7.2.		III.2) Uczeń określa intencje nadawcy lub autora tekstu.	B
7.3.		III.3) Uczeń określa kontekst wypowiedzi.	C
7.4.		III.1) Uczeń określa główną myśl tekstu [...].	B
8.1.		III.5) Uczeń rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	D
8.2.			A
8.3.			C
9.1.		III.4) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.	B
9.2.			A
9.3.			C
9.4.			B

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
10.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Uczeń rozumie [...] proste wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Uczeń znajduje w tekście określone informacje.
10.2.		
10.3.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Uczeń zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.2) Uczeń przekazuje w języku [...] polskim informacje sformułowane w [...] języku obcym.

Uszczegółowienia do zadania 10.

Zasady oceniania

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

1 pkt – poprawna odpowiedź.

Zad.	Odpowiedź oczekiwana
10.1.	czterech [do] siedmiu
10.2.	drugim piętrze
10.3.	pierwszą lekcję

Zad.	Przykłady odpowiedzi akceptowanych	Uzasadnienie
10.1.	4 [do] 7	Dopuszczalny zapis odpowiedzi cyframi.
	cztery [do] siedem	Dopuszczalny błąd językowy w języku polskim.
	czterech osób [do] siedmiu	Dopuszczalne uzupełnienie liczebnika rzeczownikiem określającym osoby.
	siedmiu [do] czterech	Dopuszczalne podanie przedziału od granicy górnej do dolnej.
10.2.	2 piętrze / 2. piętrze	Dopuszczalny zapis.
10.3.	pierwsze zajęcia/spotkanie / pierwszą godzinę / pierwszym razem tylko	Dopuszczalne użycie synonimów wyrazu <i>lekcja</i> .
	pierwszom lekcje	Dopuszczalne błędy w języku polskim, jeśli nie zakłócają zrozumienia odpowiedzi.
	1. lekcję	Dopuszczalny zapis. (liczebnik porządkowy)
	pierwszą lekcję 10 dolarów czyli	Odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zad.	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych	Uzasadnienie
10.1.	5 [do] 6	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	four [do] seven	Odpowiedź w języku innym niż wymagany.
	4 grup [do] 7 grup	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	dużych [do] małych / dzieci [do] dorosłych	Odpowiedź nie łączy się logicznie z fragmentami tekstu otaczającymi lukę.
10.2.	piętrze / górze	Odpowiedź nieprecyzyjna.
	repcji / prawo od wejścia/od schodów / na sali gimnastycznej	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	pierwszym/ostatnim/kolejnym piętrze	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	miejscu	Odpowiedź nielogiczna.
10.3.	lekcję / czas zajęć / siebie / (zajęcia) jazdy na desce	Odpowiedź nieprecyzyjna.
	ile tylko chcesz / tylko / mniej niż / zniżkę	Odpowiedź nielogiczna.
	pierwszy kurs / sprzęt / jedną lekcję / pierwsze lekcje	Odpowiedź niezgodna z tekstem.
	1 lekcję	Odpowiedź niezgodna z tekstem. (liczebnik główny)
	20 dolarów / 10 dolarów czyli	Odpowiedź nielogiczna.

Znajomość środków językowych

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
11.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	C
11.2.			A
11.3.			D
12.1.			C
12.2.			A
12.3.			C

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Zadanie	Podstawa programowa		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
13.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	<i>are you busy</i>
13.2.			<i>who won</i>
13.3.			<i>was sold</i>

Zadanie	Przykłady odpowiedzi akceptowanych
13.1.	are you occupied
13.2.	that won
13.3.	was already sold

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Zadanie	Przykłady odpowiedzi niepoprawnych
13.1.	you are busy / are you bussy / are you free / do you have time
13.2.	who has won / who's won / who won a / who is (the) winner / which won / what won / which one win / (who) was win / who is winner
13.3.	has been sold / is sold / was sellled / was sold out / had been sold / are sold / be sold / was bought / were sold

Uwagi dotyczące oceniania prac uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac uczniów z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac uczniów, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 13. w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi
13.1.	are you buisy
13.2.	who wonn
13.3.	wos sold

Wypowiedź pisemna

Zadanie 14.

Wczoraj Twoja klasa wzięła udział w lekcji na świeżym powietrzu. W e-mailu do kolegi z Anglii:

- poinformuj, gdzie odbyła się ta lekcja, i opisz to miejsce
- wyjaśnij, na czym polegało jedno z zadań, które musieliście wykonać podczas tych zajęć
- uzasadnij, dlaczego lekcje na świeżym powietrzu to dobry pomysł.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zadanie	Podstawa programowa	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
14.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>I. Uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...] w zakresie tematów:</p> <p>3) edukacja</p> <p>13) świat przyrody.</p>
	<p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Uczeń samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi [...] pisemne [...].</i></p>	<p>V. Uczeń tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne:</p> <p>1) opisuje [...] miejsca [...]</p> <p>2) opowiada o czynnościach [...] z przeszłości [...]</p> <p>6) wyraża i uzasadnia swoje opinie [...].</p>
	<p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Uczeń [...] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, [...] pisemnie [...].</i></p>	<p>VII. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach:</p> <p>3) [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>
	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Uczeń zmienia formę przekazu [...].</i></p>	<p>VIII. Uczeń przetwarza prosty tekst [...] pisemnie:</p> <p>3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.</p>

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia uczeń się odniósł w swojej wypowiedzi, a następnie ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów uczeń się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?			
	3	2	1	0
3	4	3	2	1
2		2	1	1
1			1	0
0				0

Przykładowo: wypowiedź ucznia, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, zostanie oceniona na 2 punkty.

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
 - a. nadrzędnymi zasadami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–13 poniżej oraz ustaleniami przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
 - b. w razie wątpliwości – rozważeniem następujących kwestii:
 - w jakim stopniu jako odbiorca czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu podpunktu polecenia?
 - w jaki sposób uczeń realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Jako podpunkt, do którego uczeń **nie odniósł się**, traktowana jest wypowiedź ucznia, która (a) nie realizuje tego podpunktu lub (b) realizuje go w sposób całkowicie niekomunikatywny.
3. Za podpunkt, do którego uczeń **odniósł się** w pracy, przyjmuje się komunikatywną wypowiedź ucznia, która w minimalnym stopniu odnosi się do danego podpunktu polecenia.
 - Poprzez „minimalny stopień” rozumiane jest jedno odniesienie do danego podpunktu polecenia, np. *We went to the zoo.*
 - Wyrażenia takie jak np. *a botanical garden, an amusement park, feed animals, listen to/watch birds, sing a song, learn English, do exercises* są traktowane jako jedno odniesienie do podpunktu polecenia.
4. Za podpunkt **rozwinięty** w pracy przyjmuje się komunikatywną wypowiedź ucznia, która odnosi się do danego podpunktu polecenia w sposób bardziej szczegółowy.
 - Poprzez „bardziej szczegółowy sposób” rozumie się wypowiedź zawierającą (a) dwa odniesienia do danego podpunktu polecenia, np. *During the lesson we had to take pictures and talk about them.* lub (b) jedno rozbudowane odniesienie do danego podpunktu polecenia, jeden aspekt opisany bardziej szczegółowo, np. *During the lesson we had to take pictures of busy streets.*

- Wyrazy takie jak: *very, much, many, a lot* oraz stopień wyższy i najwyższy przymiotnika nie stanowią rozwinięcia podpunktu polecenia, niezależnie od tego, ile razy są powtórzone.
5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
 - a. jeśli uczeń w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu, np. *We were in the garden.*
 - b. jeśli uczeń nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że rozwinął wypowiedź, np. *We were in a large garden.*
 - c. jeśli uczeń rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu, np. *We went to a pleasant place full of flowers.*
 6. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą dwóch wyrazów/wyrażeń synonimicznych (np. *The task was easy and simple.*) lub dwóch wzajemnie wykluczających się wyrazów/wyrażeń (np. *Outdoor lessons are boring and interesting.*), lub za pomocą równorzędnych wyrazów/wyrażeń odnoszących się do jednego aspektu (np. *We fed cats and dogs.*) jest oceniana jako **odniósł się**.
 7. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
 8. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
 9. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia jednocześnie, np. zdanie *We were cleaning up a city park.* może być uznane za realizację 1. albo 2. podpunktu polecenia.
 10. Jeśli uczeń traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź przez odpowiadanie na te pytania, nie dbając o precyzyjne przekazanie informacji wymaganych w każdym podpunkcie polecenia, prowadzi to do obniżenia punktacji za treść oraz może powodować obniżenie punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
 11. Jeżeli uczeń realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, budzący wątpliwość, to wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że informacja dotyczy danego podpunktu polecenia i jest logicznie uzasadniona.
 12. Jeżeli uczeń realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalno-gramatycznej, podpunkt rozwinięty jest traktowany jako podpunkt, do którego uczeń tylko się odniósł (R→O), a podpunkt, do którego uczeń się odniósł, jako niezrealizowany (O→N).
 13. Jeżeli uczeń realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku innym niż język egzaminu, to realizację podpunktu polecenia uznaje się za niekomunikatywną, np. *We had to find rośliny.* (**nie odniósł się**). Jeżeli uczeń używa innego języka niż język egzaminu we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia – ten fragment nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np. *We had to find plants which kwitły.* (**odniósł się**).

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniem/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	Wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu.
1 p.	Wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu.
0 p.	Wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z fragmentów trudnych do powiązania w całość.

1. W ocenie spójności rozważany jest poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie przelicza się jednak bezpośrednio liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z braku połączenia wypowiedzi piszącego z podanym początkiem, jak również z nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny), np. *We started with a team game and then we will do a quiz.*
3. Uczeń nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji w kryterium spójności i logiki wypowiedzi.
4. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności i logice, to uczniowi przyznaje się 2 punkty w kryterium spójności i logiki wypowiedzi.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	Zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.
1 p.	Ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości.
0 p.	Bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację polecenia.

Przez pojęcie „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*, np. *It was a pleasant and peaceful place.* zamiast *It was a cool place.* W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. *There were a lot of tourists in the park.* zamiast *In the park were a lot of tourists.*

Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły podstawowej na poziomie **A2** (ujętych w zakresie struktur w *Informatorze*).

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	<ul style="list-style-type: none">• brak błędów• nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	<ul style="list-style-type: none">• liczne błędy często zakłócające komunikację• bardzo liczne błędy w znacznym stopniu zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (**nie ma potrzeby** liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu stosunkowo dłuższego.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie) LUB
 - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Jeżeli wypowiedź została oceniona na 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach również przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
3. Jeżeli wypowiedź została oceniona na 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się maksymalnie 1 punkt. W takich pracach oznacza się błędy.

4. Jeżeli wypowiedź zawiera **mniej niż 40 wyrazów**, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
5. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty* w danym roku szkolnym (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
6. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
7. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć oraz/lub fragmenty pracy całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, *CU*, oznacza się jako błędy ortograficzne.
9. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
10. Jeżeli zdający umieścił w pracy napis *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.
11. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film*, *band*, np. *serial „Przyjaciele”*.
12. Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż język egzaminu i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy.

W liczbie wyrazów uwzględniane są wszystkie wyrazy użyte w danej nazwie własnej, np. *I read Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy – 2 wyrazy. Oprócz tego całe wyrażenie jest podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

Oznaczanie błędów w wypowiedzi pisemnej

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce gżeje .
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie wyrazu kołem	Słońce gzać w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco</u> .

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane podkreśleniem wyrazu linią prostą.

Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach uczniów

- Liczone są wyrazy oddzielone spacją. Przez wyraz rozumie się jeden element oddzielony od innych przez biały obszar/spację, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *10.01.2024* (1 wyraz), *10 January 2024* (3 wyrazy), *two thousand five hundred* (4 wyrazy).
- Formy skrócone (*don't*, *can't*, *isn't*, *haven't* itd.) są liczone jako jeden wyraz.
- Jako jeden wyraz są liczone
 - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built*, *twenty-four*
 - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS/sms*
 - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu
 - liczby, bez względu na ich długość, np. *1780*.
- Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX = 1* wyraz.
- Imię i nazwisko występujące w tekście są liczone według ogólnych zasad.
- Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
- Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. emotikony).
- Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu.

Uszczegółowienia do zadania 14.

Wczoraj Twoja klasa wzięła udział w lekcji na świeżym powietrzu. W e-mailu do kolegi z Anglii:

- poinformuj, gdzie odbyła się ta lekcja, i opisz to miejsce
- wyjaśnij, na czym polegało jedno z zadań, które musieliście wykonać podczas tych zajęć
- uzasadnij, dlaczego lekcje na świeżym powietrzu to dobry pomysł.

Hi Mark,

Guess what! Yesterday my class had a lesson outdoors.

• poinformuj, gdzie odbyła się ta lekcja, i opisz to miejsce

Wymagania szczegółowe:

V.1) Uczeń opisuje [...] miejsca [...].

VII.3) Uczeń [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

- Ten podpunkt polecenia jest **dwuczłonowy**. Aby wypowiedź zdającego mogła być uznana za rozwiniętą, wymagane jest odniesienie się do jego obydwu członów (poinformowanie, gdzie odbyła się lekcja ORAZ opisanie tego miejsca), np. *We had our lesson in a quiet forest.* („odniósł się i rozwinął”).
- Jeżeli uczeń w minimalnym stopniu nawiązał tylko do jednego członu, tj.
 - a) poinformował, gdzie odbyła się lekcja, ale nie opisał tego miejsca, np. *We had a lesson in/at the stadium.* (nawiązanie do pierwszego członu, drugi człon niezrealizowany) LUB
 - b) opisał miejsce, w którym odbyła się lekcja, ale nie poinformował, co to za miejsce, np. *We had a lesson in a very beautiful place.* (nawiązanie do drugiego członu, pierwszy człon niezrealizowany),
wówczas uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia.
- Jeżeli uczeń rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, uznaje się, że odniósł się do tego podpunktu polecenia, np.
 - a) *We went to my parents' farm.* (rozbudowana informacja o tym, gdzie odbyła się lekcja, ale brak opisu tego miejsca)
 - b) *The lesson was in a peaceful and unusual place.* (rozbudowany opis miejsca, w którym odbyła się lekcja, ale brak informacji, co to za miejsce).
- Akceptowana jest taka realizacja drugiej części tego podpunktu polecenia, w której uczeń:
 - a) podaje elementy krajobrazu naturalnego / charakterystyczne obiekty znajdujące się w miejscu lub w pobliżu miejsca, w którym odbyła się lekcja, lub podaje lokalizację miejsca, np. *There were trees in this place.* („odniósł się”), *There was a statue of a poet in this place.* („odniósł się”), *We were in the park next to our school.* („odniósł się i rozwinął”)

b) opisuje to, co wyróżnia to miejsce spośród pozostałych, np. wskazuje na warunki, jakie tam zazwyczaj panują lub panowały w dniu przeprowadzenia lekcji, np. *There are usually a lot of people walking there.* („odniósł się”), ALE *I usually go for a walk there.* („nie odniósł się”).

- Akceptowana jest taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której uczeń wyraża swoją opinię na temat miejsca, w którym odbyła się lekcja, tj. *beautiful, original, interesting, unique, fantastic* itd., np. *The lesson was in a perfect place.* („odniósł się”), *The garden we went to was fantastic.* („odniósł się i rozwinął”).
- Opisując miejsce, w którym odbyła się lekcja, uczeń może porównać je do innych miejsc, w tym do tych, w których zazwyczaj ma lekcje, np. *The place where we had our lesson was nicer than our classroom.* („odniósł się”).
- Za opis miejsca nie są uznawane takie sformułowania jak *I like it, I love it (very much), I hate it* określające stosunek piszącego do miejsca, w którym odbyła się lekcja, np. *I like this place very much.* („nie odniósł się”), *We went to the park which I like very much.* („odniósł się”).
- Nazwy własne, w tym dane adresowe miejsca, w którym odbyła się lekcja, nie są traktowane jako odniesienie do tego podpunktu polecenia, np. *We had a music class in Łazienki.* („nie odniósł się”), ALE *We had a music class in Łazienki Park.* („odniósł się”).
- Jeśli realizując ten podpunkt polecenia, uczeń używa wyrażenia jednoznacznie wykluczających miejsce na świeżym powietrzu, wówczas realizację pierwszego członu tego podpunktu polecenia traktuje się jako „nie odniósł się”, np. *We were in a library.* („nie odniósł się”), ALE *We were in a big and modern library.* („odniósł się”).

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
We spent time outdoors.	We had a lesson on the beach.	We had a lesson on a beach not far from our city.
It was a PE lesson.	We were in the park in Warsaw.	We were in the park in the centre of Warsaw.
	There were a lot of old buildings there.	We went to a new zoo.

- wyjaśnij, na czym polegało jedno z zadań, które musieliście wykonać podczas tych zajęć

Wymagania szczegółowe:

V.2) Uczeń opowiada o czynnościach [...] z przeszłości [...].

VII.3) Uczeń [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.

- Jako realizację tego podpunktu polecenia uznaje się wszystkie typowe czynności wykonywane na polecenie nauczyciela podczas lekcji na świeżym powietrzu przez samego piszącego, część uczniów i/lub całą klasę, np. dokonywanie obserwacji przyrody, fotografowanie i opisywanie napotkanych roślin i zwierząt, gry i zabawy, zajęcia sportowe, językowe i artystyczne itd., np. *Our teacher asked us to clean up this place.* („odniósł się”), *We had to watch birds.* („odniósł się”), *Each student had to choose a tree and draw it.* („odniósł się i rozwinął”), *We took pictures of monuments.* („odniósł się i rozwinął”).
- Nie jest akceptowana taka realizacja tego podpunktu polecenia, w której piszący:
 - a) opisuje jedynie reakcje, wrażenia, emocje, jakie towarzyszyły jemu i/lub innym kolegom z klasy w trakcie lekcji / wykonywania zadania, np. *We were happy.* („nie odniósł się”)
 - b) przedstawia wyłącznie opinię – swoją i/lub kolegów z klasy – na temat zadania, które otrzymali, np. *The task Mr Smith asked us to do was not difficult.* („nie odniósł się”)
 - c) podaje tylko czas realizacji zadania / czas trwania lekcji, np. *We were doing different tasks for 30 minutes.* („nie odniósł się”).

Takie informacje mogą być jednak traktowane jako element rozwijający, pod warunkiem że uczeń realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wyjaśnia, na czym polegało jedno z zadań, które uczniowie mieli wykonać podczas zajęć, np. *We were drawing. It wasn't difficult.* („odniósł się i rozwinął”).

- Wymagane jest użycie **czasu przeszłego**. Jeżeli zdający realizuje ten podpunkt polecenia używając wyłącznie czasu teraźniejszego lub przyszłego, to taka realizacja tego podpunktu polecenia kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *We have to take pictures of animals.* (R→O).

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
We did a lot of things.	We had to run.	We played with dogs. I was very happy.
Our teacher gave us a brilliant task.	We learnt a song.	We were asked to draw flowers.

- **uzasadnij, dlaczego lekcje na świeżym powietrzu to dobry pomysł.**

Wymaganie szczegółowe:

V.6) Uczeń wyraża i uzasadnia swoje opinie [...].

- Z realizacji tego podpunktu polecenia musi wynikać, że lekcje na świeżym powietrzu to dobry pomysł – dla piszącego i/lub dla jego klasy. W tym celu uczeń może wskazać korzyści z takich lekcji (m. in. możliwość zdobycia nowych umiejętności, aktywnie spędzony czas, nauka poprzez działanie/ćwiczenia praktyczne, integracja), np. *I learnt how to be more eco-friendly every day.* („odniósł się i rozwinął”).
- Sformułowania, w których uczeń wyraża swój pozytywny stosunek do lekcji na świeżym powietrzu, m.in. za pomocą takich zwrotów jak *it is/they are great / cool / fantastic, I like it, we love it / I'm pleased*, ale nie uzasadnia, dlaczego to dobry pomysł, np. *I like outdoor lessons.*, nie stanowią realizacji tego podpunktu polecenia. Takie sformułowania mogą być natomiast traktowane jako element rozwijający, pod warunkiem że uczeń realizuje kluczowy element, czyli przedstawia zaletę/zalety przeprowadzania lekcji na świeżym powietrzu, np. *I really liked the lesson we had in the park.* („nie odniósł się”), **ALE** *I really liked the lesson we had in the park. I learnt a lot.* („odniósł się i rozwinął”).
- Jeżeli w pracy uczeń wyraża negatywny stosunek do lekcji na świeżym powietrzu, to wówczas ten podpunkt polecenia traktuje się jako „nie odniósł się”, np. *I think outdoor lessons are a bad idea!*

nie odniósł się	odniósł się	odniósł się i rozwinął
It's a good idea to have lessons outside the classroom.	Outdoor lessons are not stressful.	My friends like such lessons: observing nature is so interesting!
Outdoor lessons are great.	I'm not bored in such lessons.	We like outdoor lessons because we learn faster than at school.